

5. Вишукування й розподіл фінансових коштів, необхідні для покриття витрат, що виникають на різних рівнях маркетингового каналу;
6. Прийняття на себе ризиків, пов'язаних з функціонуванням каналу;
7. Прийняття відповідальності за послідовне зберігання й переміщення фізичних продуктів;
8. Здійснення переказів платежів покупців на рахунки продавця через банки й інші фінансові установи;
9. Проведення контролю фактичної передачі прав володіння й розпорядження товаром від одного фізичного або юридичної особи до іншого;

При створенні або вдосконалюванні політики збуту на підприємстві, слід розв'язати кілька питань, що стосуються вибору каналів реалізації продукції, стратегії охоплення ринку, комунікаційної стратегії й методів стимулювання збуту. Усі організаційні розв'язки по збутовій політиці фірми повинні бути прийняті як тільки після глибокого аналізу існуючої ситуації й повинні бути націлені на виконання конкретних завдань підприємства, як те одержання максимального прибутку або завоювання найбільшої частки ринку.

Збутову систему підприємства не можна відокремлювати від комплексу маркетингу, незважаючи на те, що в організаційній структурі підприємства за службою маркетингу й службою збуту закріплені різні відділи. Процес організації збуту повною мірою використовує інструментарій маркетингу, у той час, як збут є однією з найважливіших функцій маркетингу.

Якимець Ольга, Панухник Олена

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах розвитку економічних процесів, роль фінансових ресурсів є дуже важливою для успішної діяльності підприємств.

Фінансовими ресурсами підприємства виступають грошові кошти, що перебувають у його розпорядженні на постійній або тимчасовій основі.

Отже, всі ресурси, які є залученими на постійній основі, називають власними фінансовими ресурсами, якими підприємство розпоряджається протягом усього періоду функціонування. Вони призначені для забезпечення зростання підприємства, збереження

його економічної стабільності, а також уникнення можливих збитків у результаті підприємницьких ризиків.

Також, власні фінансові ресурси початково формуються при створенні підприємства його засновниками, а потім збільшуються чи зменшуються в процесі здійснення підприємством фінансово-господарської діяльності. Внесені засновниками кошти підприємство інвестує в придбання основних засобів та оборотних активів, здійснює фінансово-господарську діяльність та отримує прибуток.

Якщо підприємство успішно функціонує, початково сформовані власні ресурси постійно зростають, забезпечуючи зростання активів підприємства, збільшення обсягів його діяльності, а отже, й економічне зростання господарюючого суб'єкта. Результатом незадовільної діяльності підприємства можуть бути збитки, неможливість розрахуватися з кредиторами за рахунок з генерованого в результаті господарської діяльності грошового потоку та прибутку. Власний капітал у цьому разі може бути частково використаний для виконання зобов'язань перед кредиторами, а також для збереження фінансової стійкості та кредитоспроможності підприємства.

Основними функціями власного капіталу виступають:

1. Операційна функція, яка полягає в тому, що власний капітал забезпечує стабільне функціонування підприємства. Придбання оборотних та необоротних активів здійснюється підприємством насамперед за рахунок власних коштів. Саме власні кошти стають фінансовою основою для здійснення підприємством фінансово-господарської діяльності.

2. Захисна функція, яка передбачає, що власний капітал забезпечує фінансову стійкість і платоспроможність підприємства в умовах підприємницьких ризиків, коли частину його використовують для поглинання збитків, а інша частина залишається достатньою для забезпечення життєдіяльності підприємства.

Оскільки підприємство відповідає за своїми зобов'язаннями лише власними коштами, розмір власного капіталу значною мірою визначає можливості підприємства щодо залучення коштів на визначений строк за певну плату, тобто впливає на можливості забезпечити зростання підприємства за рахунок залучених коштів.

Залучені кошти, або зобов'язання – це переважно кошти, залучені підприємством на визначений строк за визначену плату, наприклад банківські кредити, емітовані підприємством облігації, інші позики тощо. Платою за користування такими коштами є процент.

Весь капітал підприємства є сумою власного та боргового капіталу і визначається тією частиною фінансових ресурсів, яка спеціально сформована й призначена для використання у фінансово-господарській діяльності з метою отримання прибутку. Фінансові

ресурси є капіталом у грошовій формі, а активи, відображують капітал у його речовій (матеріальній або нематеріальній) формі.

Структуру ресурсів підприємства визначають співвідношення між власними та залученими коштами, а також між коротко- та довгостроковими зобов'язаннями. Одним із найважливіших показників структури капіталу є коефіцієнт фінансового левериджу, що визначається співвідношенням боргового та власного капіталу (1), та відображає ризик структури капіталу, який зростає зі збільшенням частки боргового капіталу в загальному обсязі фінансових ресурсів [3]:

$$K_{фл} = \frac{\text{Борговий капітал}}{\text{Власний капітал}} \quad (1)$$

Оцінку власних та залучених фінансових ресурсів можна здійснити на основі аналізу ліквідності активу (табл. 1) та пасиву (табл. 2) балансу підприємства [1, с. 86-87; 2].

Для проведення оцінки ліквідності балансу підприємства необхідно:

- 1) згрупувати статті активу балансу за ступенем їхньої ліквідності і розмістити в порядку зменшення ліквідності;
- 2) згрупувати статті пасиву за строками їхнього погашення і розмістити в порядку збільшення цих строків;
- 3) порівняти суми в розрізі наведених груп за активом і пасивом балансу [1, с. 87-88].

Таблиця 1

Групування активів підприємства за рівнем їх ліквідності

Назва групи	Умовне позначення	Зміст	Алгоритм розрахунку
Високо-ліквідні	A1	Грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	p.1165, p.1160
Швидко ліквідні	A2	Дебіторська заборгованість	p.1125, p.1130, p.1135, p.1136, p.1155
Повільно ліквідні	A3	Запаси, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів, необоротні активи та групи вибуття, довгострокова дебіторська заборгованість	p.1100, p.1110, p.1190, p.1170, p.1200, p.1040
Важко ліквідні	A4	Необоротні активи – дебіторська заборгованість	p.1095

Переважають в даній структурі повинні високо- та швидко ліквідні активи.

Групування пасивів підприємства за строками їх погашення

Назва групи	Умовне позначення	Зміст	Алгоритм розрахунку
Термінові	П1	Кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги, поточні зобов'язання за розрахунками	р.1610, р.1615, р.1620, р.1621, р.1625, р.1630, р.1660
Короткострокові	П2	Короткострокові кредити банків, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, векселі видані	р.1600, р.1520
Довгострокові	П3	Довгострокова заборгованість	р.1590
Постійні	П4	Власний капітал, забезпечення наступних витрат і платежів, доходи майбутніх періодів	р.1495, р.1665

Порівняння найбільш ліквідних коштів (А1) і швидко ліквідних активів (А2) з терміновими зобов'язаннями (П1) і короткостроковими пасивами (П2) дозволяє оцінити поточну ліквідність підприємства [1, с. 88].

Список використаних джерел:

1. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: Теорія та практика: Навч. посіб. / О. Я. Базилінська. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.

2. Лозовик Ю. Модифікація методики оцінки показників фінансової стійкості підприємства / Ю. Лозовик, М. Михайлюк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conference.spkneu.org>.

3. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: Підручник / В. М. Шелудько. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10561127/finansi/finansovi_resursi_pidpriyemstva#48.